

VINERI • 1 OCTOMBRIE 2004 • ANUL LIV NR. 40

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Toamna ne amintește de dispariția lui Gh. Nistor și a lui T. Covaci

Cum să învățăm copiii să îndrăgească tradițiile românești?

Un nou început de an universitar la Szarvas

CALENDAR ORTODOX

4 octombrie, luni – Sf. Ierotei, Episcopul Atenei; Sf. Mc. Audact și Domnina.
5 octombrie, marți – Sf. Mc. Haritina și Memelta; Cv. Cozma.
6 octombrie, miercuri – † Sf. Ap. Toma; Sf. Mc. Eretiida.
7 octombrie, joi – Sf. Mc. Serghie și Vah; Sf. Mc. Chesarie.
8 octombrie, vineri – Cuv. Pelaghia; Sf. Pelaghia și Sf. Taisia.
9 octombrie, sâmbătă – † Sf. Ap. Iacob al lui Alfeu; Cuv. Andronic și Atanasia, soția lui.
10 octombrie, duminică – † Sf. Mc. Evlampie și Evlampia. Duminica a XX-a după Rusalii.

Proverbul săptămânii

„Tot din grâu se face și seacă” – adică din părinți buni se pot naște și copii răi.

(„Proverbele Românilor”, Iuliu A. Zanne, vol. I, Editura Scara, București, 2004)

AGENDĂ

4 octombrie

1669 – s-a stins din viață pictorul olandez Rembrandt.

5 octombrie

1897 – a apărut la București revista enciclopedică populară „Albina”, care din anul 1948 se va numi „Revista Așezămintelor Culturale din România”.

1936 – s-a născut scriitorul și politicianul ceh Vaclav Havel.

6 octombrie

1918 – *declarația de la Iași* a „Comitetului național al românilor” emigranți din Austro-Ungaria, ca manifest la răspunsul lui Carol I de Habsburg, ce contesta monarhiei habsburgice dreptul de a se ocupa de soarta românilor din Austro-Ungaria și cerea ca tot teritoriul locuit de români să fie unit cu România.

1944 – a început „Operațiunea Debrețin” a armatelor română și sovietică, în scopul eliberării nord-vestului Transilvaniei și a teritoriului ungar până la Tisa.

7 octombrie

1698 – Mitropolitul Atanasie Anghel și 38 de protopopi au acceptat *unirea cu Biserica romano-catolică*, cu condiția păstrării ritului vechi și a menținerii privilegiilor de care s-a bucurat clerul catolic față de preoții români.

1902 – s-a născut, la Salcia, scriitorul Zaharia Stancu. Ca poet, prozator, publicist și traducător, a fost autorul uneia dintre cele mai vaste opere din literatura română. S-a impus îndeosebi ca prozator, prin publicarea romanului „Descult”.

8 octombrie

1992 – s-a deschis, la Budapesta, *Centrul Cultural al României*, moment care a fost precedat, la 1 octombrie, de deschiderea Centrului Cultural al Ungariei la București.

1994 – s-a stins din viață, la Giula, pictorița Rozalia Koszta (Cos-ta).

9 octombrie

1890 – s-a pus piatra de temelie la *podul Fetești-Cernavodă*, lucrarea fiind proiectată și condusă de inginerul Anghel Saligny.

10 octombrie

1847 – s-a născut, la Brașov, Gheorghe Dima, compozitor, dirijor, cântăreț și pedagog român.

1968 – săptămânalul „Gazeta literară” și-a schimbat denumirea în „România literară”.

Budapesta

Gyurcsány Ferenc, noul premier al Ungariei

În urma demisionării, în luna august, a lui Medgyessy Péter, luni, 27 septembrie, președintele Mádl Ferenc l-a numit în funcția de premier al Ungariei pe Gyurcsány Ferenc, un milionar socialist în vârstă de 43 de ani. Numirea sa trebuie acceptată și de Parlament, care este dominat de coaliția formată de Partidul Socialist (MSZP) și Partidul Liberal (SZDSZ), partener minoritar. Parlamentul va fi informat despre

programul de guvernare a lui Gyurcsány miercuri, înainte de a vota investitura acestuia, la 4 octombrie.

Liberalii au provocat, în august, demisia lui Medgyessy Péter, după divergențele referitoare la demiterea ministrului economiei, membru SZDSZ.

Gyurcsány a promis că va efectua „o reformă în profunzime” a Partidului Socialist, înfrânt la alegerile europene din iunie.

- va -

Giula

Ziua Culturală a Românilor din Ungaria

Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria va organiza, pe data de 2 octombrie, Ziua Culturală a Românilor din Ungaria, în cadrul căreia va avea loc și inaugurarea festivă a Centrului de Documentare și Informare. Serbarea dărilor în folosință a noii instituții românești, aflată la adresa: Giula, str. Sáros nr. 17, va începe la ora 9.00, iar sfințirea clădirii se prevede de la ora 9.40. Pro-

gramul zilei culturale, care va avea loc la Centrul Cultural Român din Giula se va încadra între orele 10.30 și 13.00. Până la încheierea ediției noastre de marți după-masă, oficiul AȚRU nu ne-a putut oferi un program detaliat al spectacolului ce se va desfășura la Centrul Cultural Român, de asemenea nu ne-a putut preciza nici lista formațiilor artistice care vor evolua pe scena din

Giula. De obicei, la această manifestare își dau concursul toate formațiile folclorice, coruri și soliști români din Ungaria.

La Ziua Culturală a Românilor din Ungaria vor lua parte și reprezentanții guvernelor maghiar și român. Centrul de Documentare și Informare a Românilor din Ungaria s-a realizat prin contribuția materială a ambelor țări.

Șt. C.

Micherechi

O toamnă bogată în spectacole

Echipa Păstrătorilor de Tradiții „Gheorghe Nistor” din Micherechi are o toamnă bogată în deplasări și spectacole. După cum ne-a informat Maria Boca Cozma, directoarea Centrului Cultural din Micherechi, în aceeași zi cu festivalul organizat în amintirea regretaților „Maestri ai artei populare”, Gheorghe Nistor și Teodor Covaci, la 25 septembrie, după-masă, echipa de dansuri populare din Micherechi a evoluat și în comuna învecinată Crâstor, unde au prezentat frumoasele dansuri michechenești în cadrul Zilei Satului. „Din păcate, ne confruntăm cu multe probleme zilnice, cum ar fi lipsa pantofilor sau cizmelor pentru dansatori, sau a costumelor populare. Suntem totuși bucuroși că tocmai în zilele trecute am reușit să finisăm un nou

rând de costume pentru băieți”, ne-a declarat directoarea. Următoarea evoluție a michechenilor va fi la Giula, în data de 2 octombrie, la Ziua Culturală a Românilor din Ungaria. Domna Maria Cozma a mai subliniat că ar fi bine dacă ar fi mult mai mulți dansatori în Micherechi, deoarece și pentru lunile următoare au invitații și în străinătate, cum ar fi în Austria, în Germania și în Turcia.

- va -

Mulțumiri

Fundația Bisericii Pentecostale „Betel” din Micherechi a făcut recent o donație de 100 de dolari pentru redacția noastră, cu scopul de a contribui la cheltuielile de editare a săptămânalului „Foaia românească”. Redacția noastră mulțumește pe această cale tuturor membrilor Fundației Bisericii „Betel” pentru nobilul gând și sprijin.

Redacția

RECUNOȘȚINȚĂ

Directia pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național a Județului Arad dorește să-și exprime public recunoștința față de Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, Primăria și Consiliul Local al Comunei Micherechi pentru modul exemplar în care ne-au sprijinit pe parcursul vizitei în Ungaria cu ocazia lucrărilor Sesiunii Naționale de Etnografie. Vă mulțumim și vă promitem că vom fi întotdeauna alături de dumneavoastră, oriunde ne-am afla.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Festival folcloric în amintirea lui Gh. Nistor și T. Covaci
(Foto: Eva Iova)

Toamna ne amintește de dispariția lui Gheorghe Nistor și a lui Teodor Covaci

Prin cuvântări, flori, dansuri și muzică s-au amintit la Micherechi, la sfârșitul săptămânii trecute, 25 septembrie, de dansatorul Gheorghe Nistor și muzicantul Teodor Covaci, „Maestri ai artei populare”, care au dus vestea acestui sătuc în multe colțuri ale lumii. În organizarea Fundației pentru Cultura Română, a Coaliției Românilor din Ungaria și a Autogovernării comunei Micherechi s-a ținut o ședință comemorativă, s-a dezvelit o placă memorială pe peretele Casei de Cultură și s-a desfășurat un excepțional program folcloric, la care și-au dat concursul formații românești și ungurești.

Festivitatea a început cu proiectarea filmelor documentare despre cei doi artiști populari din Micherechi.

„Începând din 1987, pentru noi, micherecheni, fiecare început de toamnă înseamnă și puțină tristețe: atunci ne-au părăsit doi oameni dragi nouă, Gheorghe Nistor și Teodor Covaci”, a deschis ședința comemorativă viceprimarul Gheorghe Netea, care și el a fost mulți ani la rândul dansator și conducător al echipei de dansuri din comună. „Succesele lor și a echipei de dansuri a scos din anonim satul nostru. Prin ei, am reușit să ne integrăm în viața culturală a țării, dar tot prin ei am devenit cunoscuți și în lume”, a apreciat Gheorghe Netea.

Ședința comemorativă a fost moderată de dr. Gheorghe Ruja, care a invitat la microfon patru specialiști renumiți din domeniul folclorului.

Doi muzicieni și doi coregrafi despre Nistor și Covaci

„Valorile culturale de aici nu sunt importante doar pentru românii din Micherechi ci pentru mai multe comunități din lume”, a spus coregraful Tímár Sándor, referindu-se la succesele pe care le-a obținut cu dansurile populare din Micherechi de la Statele Unite până în Japonia. „Muzica lui Teodor Covaci a atras după sine și elanul dansatorilor. Suntem recunoscători acestor înaintași pentru că au lăsat în urmă o moștenire de care urmașii lor pot să fie foarte mândri.”

„Era într-o zi de Sântion când l-am cunoscut pe bace Teodor. Aici l-am auzit prima dată cântând”, și-a amintit etnomuzicologul Sebő Ferenc, care apoi, împreună cu Halmos Béla a revenit de multe ori la Micherechi să ia cursuri de la highidușul Teodor Covaci.

ne.” Unul dintre crezurile lui Sebő Ferenc se leagă tot de Micherechi: „Tradiția nu este păstrată de un singur om, ci de o comunitate întreagă. Dacă această comunitate din Micherechi nu ar fi așa cum este, nu ar fi putut produce oameni ca Teodor Covaci sau Gheorghe Nistor. Deci, când îi sărbătorim pe acești doi oameni, de fapt sărbătorim întreaga

Ce bine ar fi să mă vadă bace Nistor! Cât de mult s-ar bucura!”

„Eu am avut doi părinți muzicali: unul dintre aceștia a fost Teodor Covaci”, și-a reamintit renumitul etnomuzicolog Halmos Béla, care a mărturisit publicului micherechean că el, pentru prima dată, muzică populară cântată la vioară a auzit la Micherechi, de la Teodor Covaci. „A fost un moment crucial care mi-a schimbat toată viața.”

Amintirile colegilor

„Îmi amintesc cu plăcere de acești doi oameni, care au dus vestea sătucului nostru în întreaga lume”, a spus cu glas tremurând dascălul pensionar, Gheorghe Nistor, conducătorul primei formații artistice din Micherechi. „Am fost criticați toți trei din multe părți că ne vindem valorile. Acum, după atâția ani, cred că am făcut o afacere bună, care nu ne-a sărăcit, ba mai mult, ne-a făcut mai bogați decât cum

locului, părintele Ioan Bun, a sfințit placa memorială. Numeroși participanți la serbare au luat apoi drumul spre cimitir, unde, împreună cu familiile celor doi răposați, au depus jerbe de flori la mormintele unde își dorm somnul de veci.

Un folclor viu

După-masă, Casa de Cultură a fost asaltată de dansatori sosiți din Giula, Aletea, Seghedin, Chitighaz, Budapesta, Cenadul Unguresc și Micherechi. E greu să

Nagy Albert, Halmos Béla, Sebő Ferenc și Tímár Sándor la masa amintirilor

„Cel mai important moment din relația noastră a fost în Canada. Acolo a trăit Székely Zoltán, renumitul violonist, care a fost prietenul lui Bartók Béla și care a fost singura persoană căruia Bartók i-a permis să-i prelueze Dansurile românești. L-am vizitat împreună cu bace Teodor pe marele artist maghiar. Până în ziua de azi îmi pare rău că această întâlnire nu am înregistrat-o pe film. A fost ceva excepțional. Când Székely l-a auzit cântând la vioară pe Teodor Covaci, acesta a rămas uimit de ceea ce a văzut. Ne-a spus că Bartók i-a povestit despre un astfel de stil de cântat în Bihor, dar n-a crezut că mai există muzicant care cântă într-un stil atât de arhaic. S-a uitat la bace Teodor ca la o minu-

comunitate românească din Micherechi.”

„Din anul 1972 i-am cunoscut pe bace Nistor și pe bace Teodor. Gheorghe Dulău a fost cel care m-a condus la acești doi mari artiști populari”, a depănat firul amintirilor coregraful Nagy Albert de la Seghedin. „După ce ne-am cunoscut mai bine, am încercat să-i ducem pe soții Nistor la fiecare deplasare de-a noastră în străinătate, pentru că ei au fost mai autentici decât noi pentru a prezenta folclorul din Micherechi. Bace Gyuri și nana Măriuță au iubit foarte mult tinerii, le-a plăcut să vină cu noi, erau doi oameni minunați. Niciodată n-au obosit să ne învețe, să ne corecteze. Până azi îmi vine în minte când învăț copii mici să danseze:

Gabi Szabó, Tibi Szabó, Nagy Albert, Maria Nistor, Ioan Covaci jr., Gheorghe Dulău, Ioan Covaci, Tímár Sándor

ne așteptam. Dă, Doamne, ca toate afacerile din acest sat să reușească atât de bine!” După îndelungi aplauze, cuvântul a fost preluat de un alt dansator veteran, dar nu din Micherechi, ci din Aletea, dansatorul Gheorghe Gal, care și-a exprimat mândria că a fost coleg cu cei doi artiști populari micherecheni, cu care a dansat de multe ori pe aceeași scenă.

Publicul a părăsit apoi sala mare a Casei de Cultură, ca, cu ochii-nlăcrimați să stea în fața unei plăci memoriale, realizate de sculptorul Szőke Sándor din Kőtegyán, așezată pe peretele clădirii, în cinstea celor doi artiști locali. Aici, amintirea lor a fost evocată de profesorul universitar Gheorghe Petrușan, după care parohul

exprimi în cuvinte, dar nici fotografiile nu sunt prea potrivite, pentru a reda atmosfera creată de dansatorii și muzicanții care au dansat și au cântat ore în șir așa cum au făcut-o până acum 17 ani Gheorghe Nistor și Teodor Covaci. M-aș folosi de cuvintele unui prieten, care nu e originar din Micherechi, dar a participat la acest eveniment: „Stând în sală, printre săteni, auzind în jurul meu frumosul grai de aici, simțind emoțiile și mândria lor față de aceste tradiții, mi-am dat seama că aici folclorul românesc este încă viu, făcând parte din suflul tuturor micherechenilor”.

Eva Iova

(Fotomontaj în pag. a 16-a)

Gheorghe Dulău evocă trecutul

Discuții cu privire la starea presei românești

Comisia de informatică și mass-media a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria s-a întrunit în ședință la data de 20 septembrie pentru a discuta despre posibilitățile digitalizării materialului sonor al Redacției Românești a Radiodifuziunii Maghiare și pentru a analiza situația presei scrise românești, a revistei lunare *Cronica* și a săptămânalului *Foaia românească*.

Invitat la întâlnire și redactorul-șef de la radio *Petru Cîmpian*, acesta a prezentat importanța salvării materialului sonor adunat la radio în cei 24 de ani de existență. Comisia mass-media, condusă de președintele *Gheorghe Gros*, a hotărât sprijinirea prelucrării în

formă digitalizată a materialului sonor de la radio, și valorificarea, salvarea acestuia la noul Centru de Documentare și Informare a AȚRU. *Gheorghe Gros* și *Petru Cîmpian* au fost numiți responsabili pentru a găsi soluții (plata persoanei care introduce materialele în calculator, drepturile de autor etc.) la realizarea acestui scop, termenul fiind 31 decembrie 2004.

Conducerea Foii românești a făcut cunoscut celor prezenți câteva dintre problemele revistei, de la aspecte financiare cu care aceasta se confruntă în anul când finanțarea din partea Fundației Publice pentru Minorități a fost redusă cu 25%, până la deficiențe de comunicare între redacție și auto-

guvernare. De asemenea, din partea autogovernării au fost exprimate câteva aprecieri atât pozitive cât și negative.

În urma discuțiilor, Comisia mass-media a hotărât să propună Prezidiului AȚRU ca acesta să facă demersuri la forurile centrale competente pentru finanțarea normală a celor două reviste românești, precum și să contacteze autogovernările locale românești ca acestea să informeze cu regularitate presa scrisă despre acțiunile lor. Comisia a mai decis să atenționeze oficiul AȚRU pentru a trimite cu regularitate și din timp invitații – fără nici o diferențiere – tuturor instituțiilor mass-media la ședințele și programele Autogovernării pe Țară.

- va -

La Bichișciaba s-au dezbătut probleme de actualitate

Autogovernarea Românească din Bichișciaba a avut o ședință în data de 22 septembrie, în cadrul căreia președintele *Gheorghe Gros* a ținut o dare de seamă despre programele din această toamnă. Este vorba despre primirea unei delegații din Beiuș, oraș înfrățit cu Bichișciaba, delegație care este așteptată la Festivalul Cârnaților. Domnul *Gros* ne-a informat că încă în vară l-a invitat la acest festival pe primarul din Beiuș, *Silviu Odobasian*. Bineînțeles, la fel ca anul trecut, delegația română va lua parte la acest program nu doar ca vizitator ci producând și niște cârnați.

În continuarea ședinței a fost vorba despre participarea la Ziua Culturală a Românilor din Ungaria, care va avea loc în data de 2 octombrie, în organizarea Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria. Manifestarea din acest an va cuprinde și un eveniment deosebit, în această zi fiind inaugurat Centrul de Informare și Documentare. În cadrul acestei zile, orașul Bichișciaba va fi reprezentat de Echipa de dansuri populare a naționalităților.

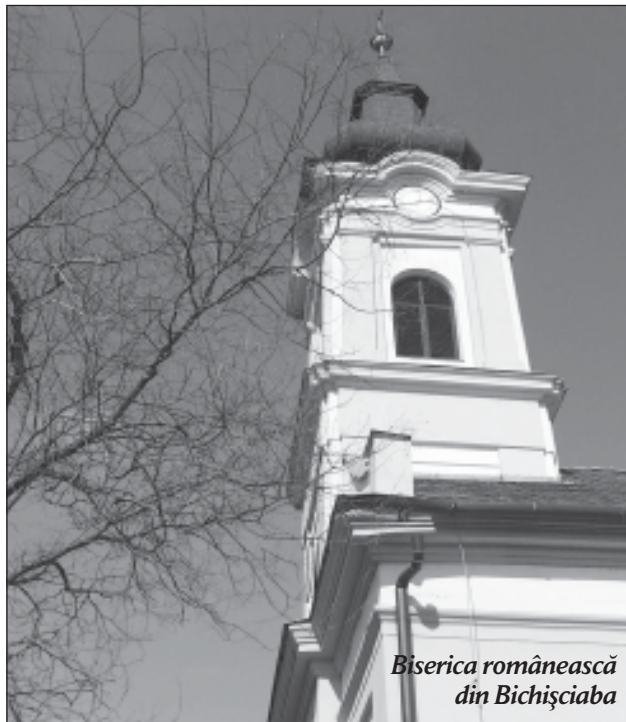
În final, *Teodor Iuhăș* a vorbit despre starea sistemului de încălzire și despre lucrările de renovare de la bi-

serica ortodoxă română din Bichișciaba, construită în 1824. Biserica a fost resfințită în 1995, dar de atunci s-au făcut mai multe lucrări de renovare. La începutul anilor '90, pereții au început să fie cuprinși de umezeală, sistemul de încălzire a fost îmbunătățit. În anii trecuți a fost înnoit acoperișul bisericii și s-a făcut izolarea pereților. Pentru restaurarea frescelor nu s-au găsit încă bani. Aceste lucrări ar costa mai multe milioane de forinți, de care însă nu dispune nici biserica, nici

autogovernarea. Recent s-a terminat modernizarea sistemului de încălzire, care a costat mai mult de două milioane de forinți. Autogovernarea din Bichișciaba a contribuit cu patru sute de mii de forinți, iar restul banilor i-au obținut prin diferite concursuri.

La ședința din săptămâna trecută, Autogovernarea Românească din Bichișciaba a acceptat protocolul de colaborarea semnat cu Asociația Culturală Csaba Honvéd.

-Im-

Biserica românească
din Bichișciaba

Bani oferiți bisericilor

Oficiul de Control al Impozitelor (APEH) a făcut cunoscută recent statistica distribuirii sumei de 1% din impozitul personal acordat de contribuabili diferitelor culte din țară. În primăvară, 647.947 de persoane au nominalizat 119 de biserici cărora le-au oferit aproape 3,5 miliarde de forinți. Dintre ei, 329 de persoane au dat 1% din impozitul lor personal Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria. Suma acordată pe această cale totalizează 2.184.334 de forinți.

În anul 2000, când a fost introdus acest sistem de susținere a bisericilor, 313 de persoane a donat în total 1 milion 263 de mii de forinți pentru Biserica Ortodoxă Română.

Redăm mai jos tabelul cuprinzând ofertele pentru bisericile ortodoxe din Ungaria. Enumerând aceste biserici autocefale, considerăm important să se arate că Eparhia Ortodoxă Maghiară se află sub jurisdicția Patriarhiei de la Moscova și Bisericii Ortodoxe Ruse, iar Exarhatul Ortodox din Ungaria aparține de Patriarhia Ecumenică din Constantinopol și are în primul rând enoriași greci.

	Biserica Ortodoxă Română din Ungaria			Biserica Gr. orientală Sârbă din Buda		Biserica Ortodoxă Bulgară din Ungaria		Eparhia Ortodoxă Maghiară		Exarhatul Ortodox din Ungaria	
Anul	2002	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004
Numărul donatorilor	311	295	329	540	538	270	238	356	379	206	199
Donația în forinți (milioane)	1,34	1,62	2,184	3,346	4,452	2,192	2,947	3,566	3,582	1,3	1,38

Cifrele din tabel arată că subvenția acordată Bisericii Ortodoxe Române a crescut considerabil față de anii anteriori, precum și numărul persoanelor care au oferit acel 1% din impozitul personal bisericii românești s-a ridicat din nou la cifra de peste 300, constituind cea mai mare cifră de până acum. Totuși, Biserica Greco-Orientală Sârbă din Buda are și în continuare cei mai mulți susținători, precum și donația provenită pe această cale la sârbi este cea mai mare dintre bisericile ortodoxe din Ungaria. Este demn de observat și faptul că Biserica Bulgară, susținută cu aproape 100 de contribuabili mai puțini, a obținut o subvenție mai mare decât Biserica Română. La sârbi, deși a scăzut cu ceva numărul susținătorilor, suma provenită din 1% din impozitul personal a crescut acum cu peste 1 milion de forinți față de anul trecut. Aceeași situație îi caracterizează și bulgarii.

În urma recensământului general din 2001 am putut afla și date privitoare la numărul persoanelor care s-au declarat aparținătoare la careva dintre bisericile ortodoxe din Ungaria. Nu a fost însă obligatoriu să se și răspundă la întrebarea referitoare la religie. În aceste condiții au fost înregistrate următoarele cifre.

Ortodocși (total)	Români	Ruși	Greci	Sârbi	Bulgari	Alți ortodocși
15.298	5.598	3.502	2.473	1.914	508	1.303

La același recensământ s-au declarat de naționalitate bulgară 1.358 de persoane, sârbi 3.816, iar români 7.995 de cetățeni.

Conform datelor statistice culese la recensământ, cei mai mulți ortodocși români au vârsta cuprinsă între 30–34 de ani. Nu avem însă date coerente despre starea lor materială, dacă au sau nu un venit pe baza căruia plătesc impozit și, astfel, ar putea oferi bisericii 1% din impozit.

Dintre cele 119 de biserici care au primit în 2004 donația de 1% din impozitul personal, enumerăm aici Biserica Catolică cu 2,17 miliarde de forinți, Biserica Reformată cu 690 milioane de forinți, Biserica Evanghelică cu 214 milioane de forinți, Biserica Baptistă cu 25,7 milioane de forinți și Comunitatea Penticostală Evanghelică cu 5,6 milioane de forinți.

Șt. Frătean

Expoziție despre Ștefan cel Mare la Liceul Bălcescu

În organizarea Institutului Cultural Român din Budapesta, vinerea trecută, 24 septembrie, în aula Liceului „N. Bălcescu” din Giula a fost vernisată o expoziție despre domnitorul Ștefan cel Mare. Materialul expoziției a fost aranjat de *prof. univ. dr. Elena Musca* de la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, care în cadrul vernisajului le-a vorbit elevilor, și apoi în biblioteca liceului a ținut o conferință, despre viața și activitatea lui Ștefan cel Mare și despre importanța lui în cultura română.

- va -

Corul „Pro Musica” în Maramureș

În zilele de 2-3 octombrie, corul „Pro Musica” din Giula, invitat de corul bisericii Sfântul Nicolae din Baia Mare, România, va face o mică excursie pe plaiurile maramureșene. Sâmbătă, printre altele, coriști vor vizita orașul Satu-Mare, mănăstirea Bixad, Cimitirul Vesel de la Săpânța, orașul Negrești-Oaș, precum și Memorialul Durerii de la Sighetu-Marmației. Fiind cazați la Baia Mare, dumi-

nică dimineața coriștii vor participa la Sfânta Liturghie în biserica Sfântul Nicolae din Baia Mare, după care vor susține, alături de gazde, un concert religios. Corul băimărean nu este necunoscut nici românilor din Ungaria, deoarece acesta a participat, la 26 iunie a.c., la Festivalul Internațional de Muzică Sacră de la Giula. Despre excursia corului „Pro Musica” vă vom relata mai pe larg în numărul viitor.

T. I.

Vizită de prestigiu pentru comunitatea noastră

La sfârșitul săptămânii trecute a avut loc, la Arad, Sesiunea Națională de Etnografie, în organizarea Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național a Județului Arad, împreună cu Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” și Complexul Muzeal Arad. Prestigioasa manifestare, desfășurată pe parcursul a două zile, vineri și sâmbătă, a reunit specialiști de pe întreg cuprinsul României, muzeografi, profesori universitari, specialiști ai Direcțiilor de Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național, precum și oameni care valorifică scenic moștenirea folclorică. Pe lângă multitudinea comunicărilor care a cuprins aproa-

pe întreg spectrul preocupărilor etnografice, sesiunea a avut și trei momente speciale: discutarea oportunității de a se înființa la Arad un muzeu etnografic în aer liber, inițiativa de constituire a Societății Profesionale a Etnologilor din România, precum și o vizită de studiu la comunitatea românească din Ungaria. De ce a fost importantă această vizită ne-a spus în câteva cuvinte *Adrian Șimon*, directorul Direcției pentru Cultură Arad, principalul organizator al manifestării: „Intenția noastră a fost ca această vizită să capete efect de bumerang, dacă vreți. Cu alte cuvinte am dorit ca acești specialiști, dintre care unii auziseră de românii din Ungaria

doar din diverse publicații, să-i poată cunoaște în mod direct și în mediul lor natural, pentru ca, cine știe, unii dintre ei să revină pentru a completa unele lacune existente în cercetările referitoare la românii de aici. De asemenea, această vizită a fost încă un pas spre ceea ce noi urmărim de mai multă vreme, și anume ca românii din afara României, toți, nu doar cei din Ungaria, să fie incluși în mod firesc în tratatele de specialitate. Românii sunt români oriunde s-ar afla, iar adevărata măsură a valorii lor și-o pot găsi doar în contextul general românesc, prin comparația cu ceilalți români, și nu prin izolare”.

E. Iova

Delegația etnografilor la casa-muzeu din Chitighaz

Un nou început de an universitar la Szarvas

Cu un număr sporit de studenți și studente, în total 38, dintre care 9 la cursuri „de zi” (în cei trei ani de studii), 25 la secția „fără frecvență” (în cei patru ani de studii), cărora li se atașează 4 studenți la „a doua diplomă”, Secția română a Catedrei de Limbi Străine și Minoritare de la Școala Superioară „Tessedik Sámuel” din Szarvas a început un nou an universitar sub cele mai bune auspicii.

Comparativ cu anii precedenți, constatăm cu satisfacție și optimism că numărul studenților la specialitatea învățători-învățătoare este în creștere, mai ales la forma de învățământ „fără frecvență”, ceea ce e încurajator având în vedere pers-

pectiva europeană a revivificării învățământului în limbile minorităților, în ce ne privește, a învățământului în limba română în Ungaria.

Căci înainte de orice altceva, limba maternă este

adevăratul depozitar, adevărata arhivă a istoriei, culturii și civilizației oricărui popor, fie el mare sau mic. Fără limba ta maternă ți-ai pierdut identitatea, ești fără un trecut al tău, distinct, fără o

etnie a ta, distinctă, fără o cultură a ta etc. „Istoria e în limbă, nu în cetăți căzute în ruină”, afirmă marele nostru poet, prozator, publicist și genial om de cultură, care a fost Tudor Arghezi.

Prezervându-ne limba maternă prin școală, ne păstrăm etnia și cultura, cele mai trainice valori primite ca dată de la strămoșii noștri. Nici un efort al servitorilor școlii, care suntem noi toți cei ce ne-am ales această sublimă misiune, nu este prea mare pentru atingerea dezideratului european al unității în diversitatea mare-lui concert al culturilor și civilizațiilor continentului. Aceasta-i linia de nouă forță a spiritualității europene.

Aceasta-i direcția sănătoasă. Suntem foarte încredințați de aceasta. Și nu vom pregeta!

Avem convingerea că anii ce vor veni vor confirma dezvoltarea învățământului în limba română la Școala Superioară „Tessedik Sámuel” din Szarvas. Prin promoțiile pe care le va da în viitor, va asigura cadrele didactice necesare predării limbii române în școlile și grădinițele din satele și orașele locuite și de români în Ungaria.

„Sursum corda!” (sus inimile!) este îndemnul biblic, transmis de străbunii noștri latini creștini, nouă, celor de azi!

Dr. Viorel Clement Hodiș

Micherechenii în vizită la frați din România

Duminică, 19 septembrie, fanfara și un grup alcătuit din câteva familii din Biserica Baptistă din Micherechi au făcut o vizită de o zi la două biserici baptiste din județul Arad. Înainte de masă ne-am bucurat să cunoaștem frățietatea din localitatea Chișlaca. După amiază am vizitat biserica din localitatea Vasile Goldiș. Biserica aceasta este în construcție, și în urmă cu doi ani a fost sprijinită financiar de către Biserica Baptistă din Micherechi. Acum am avut bucu-

ria să ne închinăm împreună în clădirea nouă, care se apropie de finalizare. Închinarea prin cântare a fost condusă de fanfara și grupul cântăreților din biserica noastră din Micherechi, iar vestirea Cuvântului a fost făcută de către subsemnatul pastor al Bisericii.

Am fost impresionați de primirea caldușoasă și ospitalitatea gazdelor noastre din ambele localități. Sperăm ca și această vizită să ajute la întărirea legăturilor frățesti transfrontaliere din regiunea noastră. **Pastor Teofil Tripo**

Portrete din Noul Testament

Petru

Trestia transformată în piatră, numele lui înseamnă „piatră”

Petru a fost chemat de Isus la slujire și a devenit conducătorul celorlalți ucenici. Evangheliile prezintă dezvoltarea spirituală a lui Petru mai detaliat decât a oricărui alt personaj. Petru a avut un rol hotărâtor în istoria Bisericii Primare și a scris două dintre cărțile Noului Testament.

Simon, căruia Isus i-a dat numele Petru (care înseamnă „piatră”), avea toate trăsăturile de caracter specifice numelui primit. Pe de o parte era dur și lipsit de sensibilitate, ca o piatră, iar pe de alta era influențat de evenimente, ca o pietricică dusă

Domnul Isus a zis: „Simone, Simone, satana v-a cerut să vă cearnă ca grâul. Dar eu m-am rugat pentru tine, ca să nu se piardă credința ta. Și, după ce te vei întoarce la Dumnezeu, să întărești pe frații tăi.” Luca 22:31-32

de apă la vale. De multe ori, dorințele lui erau mult mai mari decât puterile sale, dar Isus a știut ce poate face din Petru. Prin urmare, Isus i-a transformat întreaga viață, făcându-l omul curajos și sfânt de mai târziu. * * *

Sărbătoare dublă

În ziua de duminică, 3 octombrie, la Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi se vor desfășura două sărbători speciale: un botez nou testamental și ziua de mulțumire a bisericii. În cadrul botezului vor încheia legământ cu Dumnezeu în apa botezului patru persoane: *Csilla Kiss, Anita Tarkó, Petru Botto și Gheorghe Roșu*, care vor fi botezați de pastorul Bisericii *Durkó Albert*.

Tot în această zi se va da loc și pentru exprimarea recunoașterii față de Dumnezeu pentru toate binecuvântările și încercările prin care El a condus frații penticostali în cursul întregului an. Serviciile speciale de dublă importanță vor începe la ora 9.00, și după-masă la ora 17.00, la care biserica vă invită cu drag împreună cu familiile dumneavoastră.

Impulsivitatea lui Petru – Matei 14:28; 17:4; Ioan 21:7
Slăbiciunea lui Petru – Matei 26:75; Ioan 13:9; 21:15-17

Conflictele lăuntrice ale lui Petru – Matei 16:22; Ioan 13:8; 18:10

Timiditatea și teama lui Petru – Matei 14:30; 26:69-72

Devotamentul lui Petru – Marcu 1:18

Egoismul lui Petru – Matei 19:27

Discernământul spiritual al lui Petru – Ioan 6:68

Înțelegerea limitată a lui Petru – Matei 15:15-16

Lepădarea lui Petru – Marcu 14:67-71

Elemente ale căderii lui Petru – Matei 26:33,40,58; Marcu 14:71; Ioan 18:10-11,18,25

Îndrăzneala duhovnicească a lui Petru – Fapte. 2:14; 4:13,19-20

Curajul lui Petru după învierea lui Isus – Fapte. 4:19-20; 5:28-29,40,42

Minunile realizate de Duhul prin Petru – Fapte. 5:15; 9:40

Eficiența misionară a lui Petru – Fapte. 10:44

SUNTEM CHEMAȚI SĂ MIJLOCIM

Cereri de rugăciune ale lunii octombrie

„Dacă poporul Meu peste care este chemat Numele Meu se va smeri, se va ruga, și va căuta Fața Mea și se va abate de la căile lui rele – îl voi asculta din ceruri, îi voi ierta păcatul, și îi voi tămădui țara”. (2 Cronici 7:14)

Această rubrică este har de la Dumnezeu, o posibilitate, pentru oricine care crede în puterea rugăciunii, în importanța mijlocirii pentru alții și are chemare specială de la Dumnezeu să ajute și în acest fel lucrarea Lui. Mijlocirea ne face să semănăm cel mai mult cu Cristos, care mijlocește veșnic la Tatăl pentru noi, pentru întreaga omenire. Noi, copiii lui Dumnezeu, avem o responsabilitate enormă și ca mijlocitori: Dumnezeu ne va folosi pentru a-și pune în aplicare voia pe pământ. Fiecare credincios este chemat să facă parte din armata de mijlocitori.

Acest spațiu este deschis pentru orice suflet, orice cerere de mijlocire.

Vă îndemnăm deci, în Numele Domnului Isus Cristos, să ne rugăm și să mijlocim precum Isus, exemplul nostru.

Să ne rugăm...

– ... pentru sărbătoarea de mulțumire a bisericii noastre, care va avea loc în data de 3 octombrie.

– ... pentru bolnavii adunării noastre.

– ... pentru copiii noștri de la școala duminicală.

– ... pentru fratele *Szlovák Tibor*, fostul președinte a Comunității Baptiste din regiunea Crișurilor, și pentru familia sa, ca Dumnezeu să călăuzească pașii lor. Tatăl Cel ceresc să-i ocrotească în drumul lor spre Australia.

– ... pentru comunitatea noastră baptistă din regiune, ca Domnul să ne dea mesageri și conducători binecuvântați de El.

– ... pentru cei care lucrează în bisericile noastre și în acest „câmp al Evangheliei”, ca mulți să vină la pocăință.

Biserica Baptistă din Chitighaz

Zi de mulțumire la Chitighaz

Biserica Baptistă din Chitighaz vă invită cu drag la Ziua de mulțumire, care va avea loc în biserica noastră, duminică, la 3 octombrie 2004. Programul sărbătorii va fi: dimineața, la ora 9.00 începem cu închinăciune, iar de la ora 10.00 începem serviciul divin, în cadrul căruia va avea loc părășia la

Masa Domnului. Serviciul de mulțumire va continua și după-masă, cu începere de la ora 15.00. Invitatul de onoare, vestitorul Cuvântului lui Dumnezeu va fi fratele pastor *Kovács Géza*.

Așteptăm toți frații și prietenii noștri, și pe toți cei interesați!

Pastor Vasile Bodiș

Mulțumiri pentru daruri

În această vară, între 1-12 august, am avut posibilitatea, împreună cu un grup de frați din Ungaria, să vizitez niște creștini din Ucraina. Atunci am avut marea bucurie să duc pentru acești frați daruri din partea Bisericii Baptiste din Micherechi. Acești creștini ucraineni doresc să mulțumească și pe această cale micherechenilor pentru darurile primite și le doresc ca Bunul Dumnezeu să-i binecuvânteze în toată viața lor.

„Așa că dovada dată de voi prin ajutorul acesta, îi face să slăvească pe Dumnezeu pentru ascultarea pe care mărturișiți că o aveți față de Evanghelia lui Cristos, și pentru dărnicia ajutorului vostru față de ei și față de toți; și-i face să se roage pentru voi, și să vă iubească din inimă, pentru harul nespus de mare al lui Dumnezeu față de voi.” (2 Cor. 9:13-14)

S.C.

Despre deznădejde

Alungă câinele deznădejdiei cu piatra nădejdiei. (*Cuviosul Teognost*)

Ca să nu păcătuiești e nevoie de teama judecății lui Dumnezeu. Pentru ca cel ce a păcătuit să nu cadă în deznădejde, e folositoare nădejdea spre milostivirea lui Dumnezeu. (*Sf. Vasile cel Mare*)

Mai cumplit lucru este a deznădăjdui decât a păcătui. Cel ce și-a pierdut nădejdea a pierdut totul. Și Iuda și Petru au păcătuit; cel dintâi a căzut în deznădejde și și-a curmat viața, celălalt s-a ridicat prin nădejde, a plâns și astfel a fost iertat de Domnul. (*Cuviosul Ioan Carpatul*)

Când dispăre nădejdea, iubirea piere. (*Sf. Ioan Scărarul*)

Mânia distruge nădejdea. (*Sf. Ioan Scărarul*)

Ține mintea ta în iad și nu deznădăjdui. (*Cuviosul Siluan Athonitul*)

Descurajarea este înșelăciunea diavolului. Căci a zice: „Am păcătuit și deci nu mai am nădejde de a mă îndrepta” este înșelăciune. (*Cuviosul Siluan Athonitul*)

Iuda a jignit pe Domnul mai puțin vânzându-L, decât îndoiindu-se de bunătatea Lui; el a pierdut nu atât din pricina nelegiuirii sale, cât din pricina deznădejdiei sale. (*Fericitul Augustin*)

Cine deznădăjduiește de mila lui Dumnezeu Îl necinstește, la fel cu cel ce se îndoiește de existența Lui. (*Fericitul Augustin*)

Să știi că e gând diavolesc acela care-ți spune: „Unde ai să fugi? Nu ai pocăință, nu vei primi iertare!!” (*Avva Isaia Pustnicul*)

Cu măsura păcatelor noastre măsurați-vă smerenia voastră; mărginiți-vă mândria, dar nu măsurați cu ea milostivirea lui Dumnezeu, care e nemărginită. (*Sf. Ioan Hrisostom*)

A greși e lucru omenesc, a deznădăjdui e lucru drăcesc. (*Sf. Nil Sinaitul*)

Nici cu succesele să nu te lauzi și nici în vremea greșelilor să nu te deznădăjduiești. (*Sf. Efreim Sirul*)

Oricâte păcate ar avea cineva și oricât de mari ar fi, milostivirea lui Dumnezeu e și mai mare pentru că, după cum El Însuși este infinit, așa și mila Lui este infinită. (*Sf. Tihon Zadonschi*)

Pax TV va emite doar știri pozitive

Biserica Ortodoxă Română are de acum un post de televiziune. Acest lucru s-a împlinit datorită faptului că Mitropolia Tomisului, condusă de arhiepiscopul Teodosie, a cumpărat postul Pax TV, de la proprietarul acestuia, antrenorul de gimnastică *Károlyi Béla*, care în urmă cu mai mulți ani a emigrat în SUA. „Nu am cumpărat postul pentru mitropolie, ci pentru întreaga Patriarhie”, a declarat ÎPS Teodosie. „Nici decizia nu îmi aparține doar mie, mereu am cerut sfatul Prea Fe-

ricitului Părinte Teotist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române”. După directorul *Răzvan Bucuroiu*, programul postului se va schimba considerabil, vor fi mai multe transmisii în direct, redând doar știrile pozitive. Totodată, se vrea ca acest post să fie o sursă de încredere pentru popor.

Biserica Ortodoxă Română încearcă să intre pe piața mass-media de 15 ani. După unele surse, în octombrie va apărea și un săptămânal ortodox, care cu timpul va apărea zilnic. -toma-

Botez în Catedrala Sf. Nicolae

Cu două săptămâni în urmă, la 19 septembrie, după Sfânta Liturghie de duminică din Catedrala Episcopală Sf. Nicolae din Giula s-a săvârșit și un botez. Părinții *Beata Condoroș* și *Szöllősi Szabolcs* au dus-o la bi-

serică pe *Hanna*, prima lor fiică, pentru a fi botezată de părintele vicar *Pavel Ardelean*. Micuța *Hanna* a fost adusă în fața altarului de nașii *Maria Martin Puskár* din Micherechi și *Robert Condoroș* din Giula.

Icoană făcătoare de minuni la Arad

Un grup de zece călugări de la mănăstirea Sfântul Pavel de pe Muntele Athos va sosi la Arad, la începutul lunii octombrie. Monahii vor aduce cu ei moaștele mai multor sfinți care sunt păstrate la Mănăstirea de pe Muntele Athos, precum și icoana făcătoare de minuni

a Sfintei Fecioare Maria, de asemenea aparținând lăcașului de cult Sfântul Pavel.

Cei zece călugări sunt așteptați să sosească în orașul de pe Mureș vineri, 8 octombrie, când, începând cu ora 17.30 va fi oficiată o rugăciune de primire și binecuvântare a moaștelor și

icoanei făcătoare de minuni, după care acestea vor fi depuse la Catedrala ortodoxă veche. Preoții de aici se așteaptă ca mii de credincioși să vină în pelerinaj pentru a se închina la Sfintele Moaște și a se ruga la Icoana făcătoare de minuni a Fecioarei Maria. K.

Radu Gyr

Metanie

Doamne, fă din suferință,
Pod de aur, pod înalt,
Fă din lacrimă velință
Ca într-un pat adânc și cald.

Din lovirile nedrepte
Faguri făcă-se și vin.
Din înfrângeri, scări și trepte,
Din căderi, urcuș alpin.

Din veninul pus în cană
Fă miresme ce nu pier.
Fă din fiecare rană
O cădelniță spre cer;

Și din fiece dezastru
Și crepuscul stins în piept,
Doamne, fă lăstun albastru
Și fă zâmbet înțelept.

Mănăstirea Sucevița în patrimoniul UNESCO

Cu ocazia unei vizite recente la București a reprezentantului UNESCO s-a convenit demararea de către România a demersurilor pentru inițierea procedurii de extindere a listei monumentelor din patrimoniul mondial de pe teritoriul României prin înscrierea mănă-

stirii Sucevița. Vizitarea de către reprezentantul UNESCO a mănăstirilor Moldovița, Probota și Sucevița a permis constatarea calității restaurărilor efectuate de către Minister, precum și starea bună de conservare a acestor importante monumente.

Știri muzicale

Moldovenii invadează
topurile muzicale

Trupele din Basarabia trec pe rând Prutul pentru a deveni cunoscute în România.

Startul l-au dat Zdob și Zdub. Exemplul le-a fost urmat de mai tinerele O-Zone și Millenium. De o scurtă perioadă de timp se vorbește de alte patru nume moldovenești care promit: Planeta Moldova, Pavel Stratan, Alternosfera și The Snails, muzicieni valoroși, care aduc un suflu nou pe piața românească saturată de manele și playback.

Alternosfera

Primul concert l-a avut la Chișinău, în 1999, trecând apoi repede prin cluburile din Republica Moldova. În cinci ani de existență, Alternosfera și-a schimbat nu doar componența, ci și stilul. La început, încercau să cânte un fel de rock rusesc. Acum au un stil propriu, care îi apropie de ceea ce numim Chișinău Connection. Single-ul lor de debut este „Wamintirile”. Pregătesc un turneu în liceele din București și în cluburi din România.

Planeta Moldova

Mitos Micleușeanu și Florin Braghis au început cu un site pe Internet și câteva scenete pe care le jucau pentru prietenii lor din căminele studențești. Amestecul de muzică dură cu versuri cântate în grai moldovenesc le-a atras mulți admiratori, dar cel mai mare succes l-au avut ritmurile simple și ironice din piesa „Alimentara”. Originari din Moldova (Mitos s-a născut în Crimeea iar colegul său, Florin, este din Chișinău), cei doi care au pus pe picioare proiectul „Planeta Moldova”, sunt în România din anii '90. Primele lor piese originale au circulat pe mail ajungând să fie difuzate la radio într-un moment în care nici o casă de discuri nu îi reprezenta. Acum „Planeta Moldova” lucrează la un material video pentru televiziune și la scurt-metraje.

Pavel Stratan

Revelația sezonului, Pavel Stratan, a atras atenția cu cântecul „Eu beau”, ce beneficiază și de un videoclip. Albumul său, „Amintiri din copilărie” (vol. I), s-a lansat în România acum o lună. „Folosesc cuvinte simple în cântecele mele. Să faci ceva simplu și ușor este foarte greu”, spune Stratan. A reușit să vândă 50.000 de casete fără publicitate, vestea despre acestea ducându-se doar de la om la om. În 2002, când și-a lansat „Amintirile” în

Basarabia, a început să primească telefoane de la studenți din România care îi ascultau cântecele la chefuri.

The Snails

Anul acesta, A&A Records a organizat concursul „Tu poți fi vedeta”, cel mai bun participant urmând să beneficieze de un album produs de respectiva casă. Câștigătorii au fost The Snails din Chișinău. Au început să cânte acum șase ani, în fanfara liceului. Stilul abordat se cheamă britpop.

LIMBA NOASTRĂ

Știți să scrieți corect românește?

Exerciții și soluții gramaticale

DECÂT

1. ca, comparativ cu...;
2. numai, doar;
3. nimic în afară de ...;
4. nu numai;
5. în loc de;
6. față de cum.

DE CÂT

1. în ce măsură, în ce grad;
2. în ce durată de timp

I. Completați spațiile punctate cu termenii decât, de cât, astfel ca textul să capete înțeles.

1. Fără să mai țină seama va cheltui din ceea ce i-a încredințat Hașmașul Mare, descătușat de orice teamă sau prevedere, el aleargă spre stânci.
(G. Bogza – Cartea Oltului)
2. Sufletul lui, deși războinic, e mai avântat spre frumos al curcanilor.
(Em. Gârleanu – Cea dintâi durere)
3. Și-ntr-adevăr, omul acesta nu făcea altceva colinda, haihui, munți și dealuri.
(Em. Gârleanu – Cea dintâi durere)

II. Tăiați cu o linie forma ortografică nepotrivită.

1. (Decât, de cât) timp ai sosit în oraș?
2. Cărăbușul se făcuse mai mic (de cât, decât) era, ținându-și sufletul.
(Em. Gârleanu – Cea dintâi durere)
3. Nu simte nici o altă dorință (decât, de cât) să-și scalde picioarele în unde rece, care-i trimite flori până sub aripă.
(Em. Gârleanu – Cea dintâi durere)
4. Iarba rea din holde piară! / Piară dușmănia-n țară! / Între noi să nu mai fie / (De cât, decât) flori și omenie!
(V. Alecsandri – Poezii)

DEFEL — = nicidecum, deloc;

DE FEL — = de loc;
— = originar;
— = de neam.

DE FEL — = gen de a fi, mod de comportament.

FEL DE FEL — = felurite, variate

III. Completați spațiile punctate cu formele cerute de contexte (de fel, defel, fel de fel).

1. Însoțitorii noștri de prin aceste părți, se dovediră bune călăuze.
2. Cunoșteau bine locurile din preajmă, căci erau din Brașov.
3. Ciobanul era cam morocănos.
4. Nu mă ispitește acest mod de a-i cunoaște caracterul.
5. Acum nu mă interesează persoana lui. Demult mă băteau de gânduri în legătură cu el.
6. Călătorul spunea că-i dintr-un sat de peste munți. Venise cu de marfă s-o vândă prin satele noastre.
7. Ei nu aveau apucături rele

8. Noile noastre cunoștințe erau dintr-o țară străină. Noi nu le cunoșteam limba lor, dar ne făceam de semne ca să ne înțelegem, căci nici ei nu cunoșteau românește.

(Apud Dorin N. Uritescu și Rodica Uță-
Uritescu – Aspecte ortografice controversate)

IV. Tăiați cu o linie alternativa ortografică incorectă:

1. Suntem veniți în Buzău de la Pașcani. (De fel, Defel) suntem din Iași.
2. Femeia era (de fel, defel) vorbăreată și veselă.
3. Rezultatele examenelor nu i-au produs (de fel, defel) emoție.
4. În jurnalul său acest tânăr nu-și stăpânește (defel, de fel) amărăciunea.

Soluții:

- I. de cât – în 1; decât – în 2, 3
- II. Sunt corecte formele: decât – în 2, 3, 4; de cât – în 1
- III. de fel – în 1, 2, 3, 6, 7, 8; defel – în 4, 5, 8; fel de fel – în 5, 6, 8
- IV. de fel – în 1, 2; defel – în 3, 4

Din compunerile elevilor din Bedeu

În vacanța aceasta am fost în multe locuri.

Mai întâi am fost în 20 iunie, într-o tabără românească în orașul Giula. Din tabăra aceasta am făcut o excursie în România. Aici, într-o mănăstire foarte frumoasă, am dormit o noapte. A doua zi am vizitat locuri foarte frumoase. Într-o zi am fost cu vaporul pe Dunăre.

În săptămâna următoare am participat într-o tabără de religie în Hajdúdorog. În tabăra aceasta au fost foarte multe concursuri. Eu am luat parte la multe concursuri, de exemplu la concursul „Cine ce știe?”, unde am povestit și am dansat. Am luat parte și la concursurile de sport și de religie. Ne-am simțit foarte bine.

După aceasta, am luat parte la o excursie în România. Cazarea a fost în orașul Brașov. De aici am plecat la Castelul Peleş și la castelul lui Dracula. Castelul Peleş a fost foarte frumos și mi-a plăcut foarte mult.

După ce am venit acasă din excursii, zilele de vară le-am petrecut acasă. Am ajutat părinții la lucrurile din grădina și de pe lângă casă. Am citit foarte mult, am ascultat muzică și m-am uitat la TV. În ultimele zile de vacanță am făcut exerciții de matematică și gramatică.

Vara aceasta a trecut pentru mine foarte bine și ar fi bine ca și în vara viitoare să fie tot așa.

Réka Nagy, clasa a 7-a, Bedeu

Excursie românească

În această vară am umblat mult ici și colo. Am fost la Brașov și la Sinaia, unde am vizitat Castelul Peleş. Acolo am stat 4 zile cu familia mea. Am mai fost și la Hajdúdorog și la Giula, la tabăra de cultură și civilizație românească. În vacanță eu am jucat fotbal. Ne-am jucat fotbal cu prietenii mei, dar ne-am jucat mult și cu computerul. Am mai fost la Berekfürdő și la Füzesgyarmat la baie. Foarte bine m-am simțit în vacanță. Voi scrie acum despre Brașov și despre Castelul Bran. Am auzit multe despre Vlad Țepeș. El a fost domnitorul Munteniei. În Brașov am vizitat Biserica Neagră. A treia zi am ajuns la Sinaia și am văzut Castelul Peleş și Peleşorul. Seara am culcat în tabăra din Brașov camping. Am cinat și am jucat fotbal. După multă vreme ne-am dus să ne culcăm. A patra zi a fost întoarcerea acasă. Foarte bine ne-am simțit.

În autobuz am învățat două cântece populare românești.

Tiberiu Leó, clasa a 7-a, Bedeu

O zi de neuitat la Debrețin

Într-o bună dimineață, la 21 septembrie, piața din centrul satului Micherechi a fost asemenea de albine. Aici ne-am adunat preșcolari grădiniței locale, împreună cu părinții, educatoarele și doicile lor, să așteptăm autobuzul cu care vom porni la excursia organizată în mod tradițional în fiecare toamnă.

Dacă în anii precedenți am vizitat orașele Szarvas, Seghedin, Nyíregyháza, în ziua menționată excursia a avut loc la Debrețin.

Un lucru firesc, ca programele acestor zile să fie cât mai interesante, variate, distractive și, pe cât se poate, nu prea obositoare.

Ajungând la Debrețin prima dată am trecut pe la tipografia lunarului de copii „Tappancs”, deoarece aproape toți copiii sunt abonați la acest ziar. Acolo am fost primiți cu drag, iar copiii au primit cadouri frumoase și valoroase. Grădina zoologică a fost o adevărată surpriză pentru micii cursanți. De la un animal la altul înaintam cu

mare, ovații, cei mai mulți folosind numele animalelor corect în limba română, cum au învățat la grădiniță: hipopotam, girafă, maimuță, leu, etc. Aici și-au îmbogățit cunoștințele, s-au „întălnit” personal cu un șir de animale și de păsări exotice, despre care până atunci doar au auzit, le-au văzut în cărțile lor ilustrative sau la televizor.

Punctul culminant al excursiei a fost la Parcul Vessel, care ne-a oferit foarte multă veselie, râsete și joc. Toate lucrurile de aici au fost interesante, iubite de copii, însă de cea mai mare popu-

laritate s-a bucurat trenulețul, panoramic, cu băncile de scânduri. Interesant că pentru copii călătoria cu trenul acesta a rămas cel mai fantastic eveniment.

A urmat un meniu la McDonalds, la care au primit și un cadou. Călătorind spre casă, în autobuz s-a lăsat ca o ceață o liniște adâncă; cei mai mulți copilași au adormit. Această zi frumoasă, foarte bogată în evenimente de neuitat, a luat sfârșit cum a început: în piața din centrul satului Micherechi...

Aurica Martin,
educatoare, Micherechi

ȘĂ RÂDEAM!

Doi nebuni merg prin pădure, bucurându-se de răcoarea pe care le-o oferă aceasta. La un moment dat, unul vede o pușcă. O ridică și, mirat, îl întreabă pe celălalt:

– Măi, ce-o fi asta? și se uită pe țevi. Al doilea se apucă și mângâie arma întrebându-se ce-o fi și îi spune primului:

– Uite, am găsit aici ceva și se mișcă. Apasă pe trăgaci. Cel care se uită pe țevi cade desfigurat, la care al doilea îl întreabă:

– No' amu' de ce faci fața asta, că și eu m-am speriat.

Un nebun vine în cabinetul psihiatrului și scoate tot timpul un sunet ciudat:

– Hâști, hâști!

– Ce faceți acolo? Întreabă doctorul...

– Gonesc elefanții.

– Bine, dar aici nu sunt elefanți...

– Vedeți?

Festivalul Strugurilor la Săcal

Echipa de dans din Săcal

La Săcal, în data de 18 septembrie s-a desfășurat o manifestare de mare amploare, sub egida Festivalului Strugurilor. La eveniment au sosit oaspeți din satele vecine, chiar și din România. Din țara vecină au sosit dansatori din localitatea înfrățită Homorod.

Programul zilei a început de dimineață, cu un concert de fanfară, urmat de concursul călăreților. Adevărata distracție a început însă după-masă. După deschiderea festivă a primarului *Samók Gyula*, au evoluat rând pe rând echipele de dansuri populare. Domnul primar și-a exprimat satisfacția că această acțiune a reușit să atragă așa de mulți localnici și prieteni din localitățile din împrejurimi.

Spectatorii au avut posibilitatea să urmărească repertoriile a unsprezece echipe folclorice. La început am ascultat câteva cântece de la corul pensionarilor din Săcal, după care au urmat dansurile. Prima dată, scena a fost ocupată de dansa-

torii din Homorod, care au interpretat dansuri specifice din zona lor. Această echipă din România a avut o costumație interesantă care a atras privirea tuturor celor prezenți. Bineînțeles, au evoluat și echipele de dansuri din Săcal. Mai întâi echipa școlii generale, apoi echipa adulților au interpretat dansuri românești din Aletea. Tinerii păstrători de tradiții din Micherechi au încântat publicul cu frumoasele și temperamentele dansuri din satul lor.

De la organizatoarea *Ecaterina Papp* am aflat că începând din acest an manifestarea va deveni o tradiție. Juriul festivalului nu a avut o sarcină ușoară când a trebuit să decidă care este cea mai bună echipă, care în acest an va primi ștafa festivalului. De data aceasta ștafa a primit-o echipa Tamuta din Ártánd, care s-a dovedit a fi cea mai bună.

De la organizatorii manifestării am mai aflat că sponsorul principal a fost autorul guvernarea locală, sprijin

care a fost completat de Asociația de Naționalitate pentru Păstrarea Tradițiilor din Săcal.

Festivalul Strugurilor s-a încheiat seara cu un bal.

L. Martin

Întâlnirea păstrătorilor de tradiții a naționalităților la Apateu

Sâmbăta trecută, la 25 septembrie, Casa de cultură din Apateu a fost gazda Întâlnirii păstrătorilor de tradiții a naționalităților din Ungaria de Est. Festivitatea s-a desfășurat în colaborare cu Institutul Cultural Județean „Kölcsey Ferenc” din Debrecin, cu sprijinul programului Phare CBC.

În cadrul manifestării, dr.

Aurel Chiriac, directorul Muzeului Țării Crișurilor din Oradea a vernisat o expoziție de artă populară bihoreană. La programul folcloric și-au dat concursul echipe de dansuri populare din Bichișciaba, Földes, Ajak, dar au evoluat pe scenă și tinerii dansatorii și corul din Apateu, alături de „Nuntașii Bihorului” din Oradea. -I-

Relații fără hotare la Leucușhaz

„Festivalul Cluburilor Pensionarilor Transfrontaliere” a fost titlul întâlnirii din data de 25 septembrie, organizată de Clubul Pensionarilor și a Ceferiștilor din Leucușhaz. La această manifestare devenită deja tradițională au participat aproape 250 de pensionari. Cei din Leucușhaz anul trecut au invitat pentru prima dată cluburile

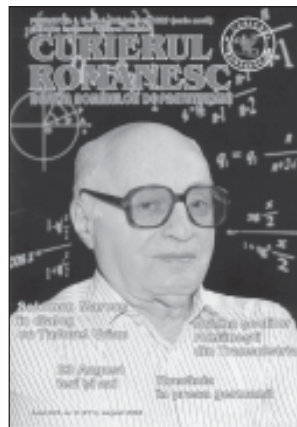
pensionarilor din țară și de peste graniță. Din împrejurimi au sosit pensionari din Giula, Chitighaz, Aletea, Kevermes, Bătania, iar din România de la Arad, Curtici, Chișineu Criș. Scopul întâlnirii a fost întărirea relațiilor cu localitățile vecine din Ungaria și cu cele din România.

L. M.

„Internetul nu amenință cultura, ci îi dă aripi”

Am primit recent la redacție un nou număr al revistei românilor de pretutindeni, „Curierul românesc”. În acest număr, autorii se ocupă cu diferite probleme cotidiene și nu numai. Am citit articole interesante despre imaginea României în mass-media germană și austriacă, despre problema școlilor românești din Transnistria, despre situația limbii române în țările vecine României, etc.

Am ales însă, pentru o mică recenzie, articolul „Lumea în care trăim”, un interviu realizat de către ziaristul *Tudorel Urian* cu academicianul *Solomon Marcus*. Dl. Marcus este profesor consultant la Facultatea de informatică a Universității din București, membru titular al Academiei Române. În cadrul acestui interviu, printre altele, s-a pus problema viitorului culturii românești în confruntare cu valorile deja existente în UE, punându-se totodată întrebarea firească: „Ce are România de pierdut și ce va câștiga?”. Domnul Marcus afirmă că, „pe termen lung, avantajele vor precumpăni...”, iar confruntarea cu valorile culturale ale celorlalte țări europene, „va fi plătită cu un efort în creștere în învățarea și folosirea unor limbi internaționale și cu abandonarea unor publicații incapabile să intre în atenția unui public internațional”. După părerea domnului Marcus, principalele probleme ale lumii contemporane sunt sărăcia și lipsa educației, acestea fiind în

strânsă legătură. Iar la întrebarea dacă nu crede că azi există o criză a culturii, dânsul răspunde ferm: „...fiecare perioadă istorică este percepută de cei care o trăiesc drept una excepțională, de criză...” În perspectiva dânsului, noile invenții ale tehnologiei, anume calculatorul și, bineînțeles, internetul, nu sunt deloc o piedică în calea culturii, a cititului. Ba dimpotrivă, „calculatorul și internetul nu numai că nu

amenință cultura, ci o stimulează, îi dau aripi”, vorbindu-se, totodată și despre rolul școlilor în formarea de noi generații ale unor oameni iubitori de cultură.

De asemenea, s-au mai scris multe lucruri interesante, aici încercând doar să prezint pe scurt câteva dintre problemele tratate. Articolul, în întregime, se poate citi și pe pagina web a redacției: www.icr.ro/curierulromanesc.

T. I.

Echipa de dans din Homorod

**Foaia românească
poate fi citită
și pe Internet
www.foaia.hu**

Cum să învățăm copiii să îndrăgească tradițiile românești?

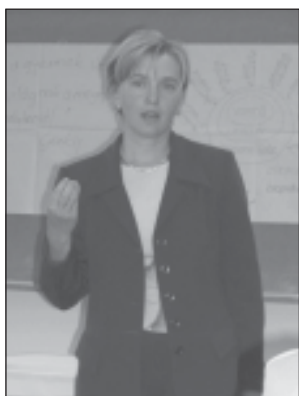
Un copil de vreo 10–11 ani este frământat de un gând: cum să meargă el cu părinții la o nuntă dacă nu știe să danseze ca la ei în sat? Nu singur și-a dat seama de această „lipsă” ci discutând cu colegii săi mai mari. Frământat de acest gând – din inițiativă proprie – începe să participe la repetițiile de dansuri populare, conduse de domnul Mitică. În primele luni, a urmărit repetițiile doar de pe „marginea terenului”, așteptând ca domnul profesor să-l invite printre cei mai mari. Iar apoi, când, în sfârșit, a fost invitat la dans, sentimentele de frică s-au amestecat cu cele de mândrie și a început să stăpânească tot mai bine scena. Dansul i-a ajutat mult în corectarea ținutei, în învățarea ordinii și în munca în echipă. Domnul Mitică știe cu siguranță că acest copil ar putea fi atât autorul acestor rânduri, cât și oricare alt copil din Micherechiul anilor '80.

De ce această introducere cam lungă? Deoarece până vinerea trecută, în cercurile noastre nu prea s-a vorbit despre importanța instruirii dansului și cântecului popular românesc la școlile noastre din Ungaria, precum nici despre efectele pozitive ale dansului în educația copiilor de azi. Ideea organizării unor astfel de cursuri îi aparține Fundației pentru Cultura Română, personal însușitului dr. Gheorghe Ruja, care nu doar a observat această lipsă dar a și făcut ceva – prin organizarea unei conferințe – ca aceasta să dispară cât mai repede.

Atmosfera întâlnirii din 24 septembrie de la Liceul Românesc din Giula s-ar putea numi mai devreme ca una de atelier, decât de conferință, deoarece prelegerile s-au bazat pe foarte multe cunoștințe practice, pe lângă cele teoretice, iar publicul – compus din profesori de la Bătaia, Aletea, Bedeu, Săcal, Micherechi, Giula și Szarvas – a fost unul de specialiști mai mult sau mai puțin practicanți ai dansului și cântecului popular românesc în educația de la școală.

Întâlnirea a început totuși cu o surpriză pentru participanți: o prelegere despre importanța lui Ștefan cel Mare în cultura română, susținută de dr. prof. univ. Elena Musca de la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj, care s-a aflat tocmai la instituția giulană pentru a vernisa o expoziție fotografică despre viața și activitatea domnitorului moldovean de la a cărui moarte în această vară s-au împlinit 500 de ani.

Următorul vorbitor a fost profesoara Maria Rocsin Bányai, care recent și-a încheiat studiile de instructor

Maria Rocsin Bányai

de dansuri pentru copii, la Facultatea Pedagogică din Szarvas, iar acum le-a împărtășit colegilor experiențele sale din domeniul predării dansului popular românesc la școala generală din Giula. În opinia doamnei profesoare – care și ea a fost mulți ani membră a echipei de dansuri populare din Micherechi – dansul ajută mult la educația morală a tinerilor, la înlăturarea egoismului și la învățarea activității în comun. Pe lângă faptul că copiii învață ordine și disciplină, după experiențele doamnei Bányai, copiii care dansează cu regularitate, participă activ în viața echipei folclorice, au rezultate mai bune și la celelalte materii. Una dintre dificultățile cu care se confruntă instructorii de dansuri populare românești din Ungaria este lipsa manualelor de folclor românesc, este de părere profesoara giulană.

După această prelegere ținută în limba română, s-a schimbat atât persoana conferențiarului cât și limba. Coreograful și profesorul giulan, Gyalog László, este bine cunoscut printre românii din Ungaria, deoarece din tinerețe este preocupat de dansurile românilor. „Dansul românesc din Ungaria este un element hotărâtor în viața mea”, mărturisește

Gyalog László

Gyalog, care a început să danseze doar de la 13 ani, dar recunoaște că e bine pentru orice copil să înceapă cât mai repede să cunoască această ramură a artei. Profesorul giulan a schițat activitatea Școlii de Artă din Giula, care din anul trecut are o secție la Micherechi, iar din această toamnă a pornit secții și la Leucușhaz și Aletea. La Micherechi, de exemplu, unde această secție a încheiat deja un an școlar cu succes, orele de dans sunt frecventate de 21 de copii, iar cele de muzică de 9 elevi. Gyalog László a fost de păre-

Emilia Martin

re că este responsabilitatea fiecărei localități ca copiii să cunoască de acasă sau de la școală tradițiile lor strămoșești.

Cercetătoarea Emilia Martin a vorbit în continuare despre descântecele, strigăturile românilor din Ungaria, subliniind meritele în culegerea acestora la Micherechi ale lui Alexandru Hoțopan, iar la Chitighaz ale Luciei Borza. Colecția scrisă a descântecelor legate de nuntă a fost mult îmbogățită de profesoara dr.

tând secvențe din filmele „Eu, Teodor Covaci”, un portret al muzicantului miche-rechean, și „Contrabandiștii”, unde a dansat ansamblul folcloric din Micherechi, condus pe atunci de Gheorghe Dulău.

Téglás și Barbócz au oferit publicului și câteva momente muzicale, făcând comparație între muzica bihoreană de aici și cea din România.

Cei doi muzicanți giulani ne-au dovedit că strădaniile lui Teodor Covaci și ale lui

Barbócz Sándor și Téglás Ferenc

Maria Gurzau Czegledi. Pe parcursul ultimilor ani, în tot mai multe localități românești din Ungaria s-a reușit culegerea și documentarea acestui material folcloric. Prelegerea etnografei giulane a fost colorată cu numeroase strigături de la nuntă sau șezători.

Ultima prelegere, din nou în limba maghiară, a fost ținută de doi muzicanți cunoscuți, Téglás Ferenc de la Orchestra Téglás și Barbócz Sándor de la Békés Banda. Cei doi au vorbit mai mult prin muzică și filme, prezen-

Gheorghe Dulău de a „vinde” folclorul românesc din Micherechi nu au fost fără folos, deoarece în zilele noastre acești artiști unguri care „au furat” folclorul miche-rechean se întorc în satul lui Nistor și Covaci și predau tinerilor de acolo muzica și dansul popular românesc, așa cum l-au învățat de la maeștrii lor.

Organizatorii întâlnirii plănuiesc deja continuarea discuțiilor pe tema instruirii dansului și cântecului popular românesc din Ungaria.

E. Iova

Va dispărea de pe ecran programul românesc

Începând cu săptămâna următoare, în zilele de sâmbătă, nu se va mai putea vedea emisiunea televizată *Ecranul nostru*.

De acum înainte, programele românești, alături de alte emisiuni destinate naționalităților din țară, vor fi transmise doar în timpul zilelor de lucru, în jurul prânzului, la o oră inaccesibilă pentru majoritatea telespectatorilor. Rudi Zoltán, președintele Televiziunii Maghiare, la întrebarea din 28 septembrie 2004 la Budapesta cu președinții autoguvernărilor pe țară ale naționalităților a motivat mutarea orei de transmisie cu situația economică dificilă a televiziunii. Președinții autogu-

vernărilor naționalităților în schimb consideră unanim inadmisibilă decizia unilaterală a televiziunii, care a încălcat reglementările înțelegerii de colaborare între cele două părți și revendică transmiterea emisiunilor de naționalitate conform practicii de până acum, la o oră accesibilă pentru telespectatori, în zilele de sâmbătă.

Traian Cresta, președintele Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, subliniind valorile emisiunii *Ecranul nostru*, urmărite cu interes și în România, a calificat ca un semnal negativ spre țările-mamă ale naționalităților transferarea programelor minoritare într-un spațiu inaccesibil pentru

telespectatori. Președintele Televiziunii Maghiare a recunoscut încălcarea înțelegerii, dar în același timp și-a însărcinat colaboratorii să lucreze la propunerile de modificare a documentului în discuție, eliminând acele paragrafe, care – după părerea conducătorului televiziunii – îngreunează autonomia asigurată prin lege a Televiziunii Maghiare.

La capătul întrevederii, Rudi Zoltán a promis totuși că se va consulta cu direcțiunea programelor din televiziune pentru a cerceta posibilitatea readucerii pentru zilele de sâmbătă transmiterea emisiunilor de naționalitate.

-an-

Mă nepoate, mă, îți spusăi io ce mi sa-ntâmplă? Mă spusăi sau nu spusăi? Nu spusăi, că de când nu te văzui, când dracu iera să-ți spui? Las', că și dacă te vedeam, ce, parcă-ț spuneam? Nu-ț spuneam, că nu puteam! Că fusăi la spital! Ce te miri așa? Nu te uita că mă vez zdravăn și sănătos, că dacă mă vedeai cu fr'o două săptămâni deșurupat, nu dai pe mine nici-un praz degerat, auz? Păstai să spui!

N-am de lucru într-o vineri, și-i zăc lu Veta:

– Mă Veto, fata tatii, știi ce mă gândii io?

– Ce te gândiși? 'ce ia.

– Să mă duc pi la București, zăc io.

– Pă' di ce? 'ce ia.

– Lote așa, zăc io.

– Pă' di ce „iote-așa”, zăc ia.

– De-aia, zăc io.

– E, dacă e de-aia, du-te, zăc ia, du-te, dacă ie de-aia. Că tot trebuie să treci pi la nașu Pantelica, să-i duci hărdăiașu cu murături, de am zis noi că i-l dăm, că poate și-aduce și iel aminte și ne dă mașina de cusut, pe care a zis că ne-o dă.

Zis și făcut. Plecai, ajunsăi. Da' când ajunsăi aci la București, la nașu Pantelica, îi găsi pe toț grămadă-n curte. Stau și să uitau la un tomobil.

– Bună ziua, zăc io, bine v-am găsit.

Iei nimic. Se uitau la tomobil, vorbeau toț odată, râdeau, săreau în sus de bucurie...

– Mă drăcie, ce să fie?

Cam beuț, mi se păru-ră, mai ales nașu, trăznea a sâmbure de prună.

O văd io pe nașu Reta mai într-o parte, mă duc la ia și zăc:

– Săru-mâna nașe, bine v-am găsit.

– Aa, bine veniși! Lote Pantelica, finu Mărin di la Băilești. Da' ce-ai în hărdăiașu ăla?

– Pă' murături! Nu ne fu vorba așa? Io să vă aduc murături și voi să-mi daț mașina de cusut.

– Pă' ce mașină, că nu mai ie.

– Iu, Doamne ia-mă, pă' di ce?

– Lote, n-avu de lucru Pantelica, o vându, și cu banii ce-i loă, jucă la loz în plic și câștigă mașina asta „Fiat 850”, că chiar acuși-

Amza Pellea

Nea Mărin și tomobilu (I)

ca ne pregătim să plecăm pi la Sinaia.

– Pă' ce treabă aveț voi la Sinaia, ce cătaț voi la Sinaia?

– Pă n-avem nici-o treabă, da' dacă avem mașină?

Asta așa ie! când are omu mașină, nu mai ie nevoie să aibă fr'o treabă, se mai duce și-așa să aibă de un-să-ntoarce.

Ei, să suiră iei în mașină, nașu Pantelica cu nașu Reta în față, ăl bătrn cu a bătrnă, părinți lu nașu, socrii lu nașu Pantelica, de, în spate...

Zăc nașu:

– Loăț și copiii acolo-n spate.

– Mă Pantelica, pă' nu e voie decât patru persoane, zăc ăl bătrn.

– la uită mă la iel!? Pă'

ce, copiii ie persoane? Înghesuți-i mă dracu acolo... Lote la iel!

– Da' cu ciuciu Mărin ce facem? 'ce nașu Reta.

Ciuciu sunt io, știi?!

– Pă' să stea și iel tot în spate, 'ce nașu.

– Pă' cum să stea și ciuciu Mărin în spate?

– Lote pe ciuci, zise nașu Pantelica.

– Aa, că bine zăci, 'ce nașu.

– Auzi, ciuciu Mărin? Matale stai pe ciuci, da' când ț-oi zăc io șasă, te culci pe burtă, auz?

– Pă' di ce?

– D-aia, că-nseamnă că ie frun milițian și să nu te vadă că nu ie voie.

– Pă' dacă nu ie voie, nu mă sui, zăc io.

– Hai mă, zăc nașu, ce

iești copil? Sui dracu odată acolo că ne grăbim... Lot la iel!

Mă suii. Da' ca să n-am bătaie de cap, mă pusăi di la-nceput pe burtă. De văzut, nu vedeam nimic, da' o auzam pe nașu Reta că-i mergea gura ca meli-ța.

Așa Pantelica, bag-o într-a patra, calc-o pe coadă, depășește-l p-ăla, vez d-ăla cu camionu, că vrea să se suie pe noi. Lote la aia, se caută-n poșetă-n mijlocul bulevardului, și pe ia poate-o căta moartea pe-acas', și ia cherde vremea p-aci.

– Lote la ăla cu duba, depășește și nu semnalizează, zăc nașu. Ce bă, iești chior, de nu clipești?

– Lasă-l Pantelica, zăc nașu, tu vez de volan, că de drăcuit îl drăcuiesc io! Mă vacă neagră, trage pe dreapta!

Mă fraților, dupe frun ceas juma, înțepenisem de tot.

– Mă, zăc, mai e mult, mă?

– Ce să fie? zăc nașu.

– Pă' București, zăc io.

– Ha, ha, ha, iote mă, uitarăm de ciuciu Mărin, zăc nașu, scoal mă dracu de-acolo, ce se fârși Bucureștiu de mult! Tu nu vezi că suntem la kilometru șasă?

Când zisă șasă, sării pe burtă, ce iera să fac?

Iei leșinară de răs. Ăl bătrn zăc:

– Mă fine, nărod iești, nu sării mă pă burtă, decât când ie șasă de miliție, nu de kilometri.

– Mă, ce mașină ie Fiatu ăsta, iote avem peste sută la oră și nici nu simțăști.

– Lote la ăla cu basculanta, zăc nașu, merge parcă ie cu ochii mortului. Ce Pantelica, o să-i înghitim noi motorina ăstua, ia depășește-l!

– Țineți-vă bine, zăc nașu, c-o calc pe coadă.

Mă frate-miu, și când o zbici odată, mă pomenii în brață la coana mare.

– Ce te cocoțași pe mine, mă? Vezi că nu-ți cunoști lungul nasului? Stai dracu acolo jos, că acu apare miliția!

– Pă' de unde să apară, zăc io, din porumb?

– Șasă, zăc ia!

– Ce? zăc io.

– Șasă, și nu de kilometri.

Mă, dacă văzui c-o ține p-a iei, sării pe burtă, ce dracu iera să fac.

– Mă Pantelica, zăc ăl bătrn, de unde-l găsiși mă pe finu-tău ăsta, că numa pe băăturile mele stă, auz, mi le nenoroci, ce mai!

– Lasă mă tată, zăc nașu, mai rabdă și tu că acu ajungem. Că iete avem peste 150 la oră, da' ți-țineți-vă bine, că intrăm în curbe.

Mă fraților și când o începu s-o cearnă, la început mai rar, da' p-ormă din ce în ce mai des, iera când nașu-n nașu, când nașu-n nașu, când ăl bătrn în a bătrnă... când a bătrnă-n ăl bătrn... lei se veseleau tare... Așa Pantelica, calc-o pe coadă... sperie-l p-ăla cu trabantu...

Io nu vedeam nimic, că mă călca pe cap când a bătrnă, când ăl bătrn, când copiii, când toț deodată.

Mă fraților, și când ierea veselia mai în toi, ne bufnirăm o dată de ceva tare, de mă pomenii io deasupra, peste iei.

– Pantelicăăă!... ia-o la stânga, zăc nașu.

– Taci fă, nu fii năroadă, cum s-o mai iau la stânga, tu nu vezi că suntem în aier și cu roatele-n sus?

Da' n-apuca să fârșească vorba, că ne mai bufnirăm odată.

Mă nepoate, și d-aci-n colo nu mai știu nimica, mă!

Să făcu o beznă... și mi-era bine... și mi-era bine ca când eram copilaș mic...

(Continuare

în numărul următor)

Nea Mărine, Nea Mărine

Baladă de Tudor Gheorghe

I-a fost drag pe lumea asta

Calul, pușca și nevasta

Vinul zaibăr, noaptea scurtă

Omul bun, cu vorbă multă

Primăvara timpurie,

Vântul barba să-i mângâie.

Nea Mărine, Nea Mărine,

Mă-ntreabă Jiul de tine

Că te-așteaptă suspinând

Din Băilești să vii râzând,

Nea Mărine, Nea Mărine...

Și către-nceput de iarnă

Ți-ai întins o gheară, doamnă,

Și l-ai luat pe drumu-ăl mare

Nici cu pușca, nici călare

Ni l-ai răstignit sub stele

Târfă neagră și-n putere

Nea Mărine, Nea Mărine,

Ce-a avut moartea cu tine?

Că te-a scos din rod, din viață

Rupe-i-s-ar coasa-n brațe

Nea Mărine, Nea Mărine...

Amza, suflet de haiduc

Se-ndulcește frunza-n nuc

Și de verde-amară cum îi

Lăcrimile-i cad pe strune

Mi se-ncheagă glasul-n gură

Ca sângele-n tăietură.

Nea Mărine, Nea Mărine,

Mă-ntreabă Jiul de tine

Strânge-ți ceata călătoare

Și pe sub pământ călare

Rotunjește-ți căutarea

Până simți pe frunte marea

Munții țării-n pumnul drept

Și Oltenia pe piept,

Nea Mărine, Nea Mărine...

În ziua de 15 aprilie a anului 1947, când am părăsit vatra părintească, membrii familiei noastre s-au sculat o dată cu cântatul cocoșilor. Așa, pe la orele șase, toată familia era acasă la noi: sora mai în vârstă cu bărbatul și băiatul, fratele cu nevastă-sa, sora în păr, tata și mama, adică toți cei apropiați mie. Femeile plâneau, biata și regretata mamă, chiar în hohote. Tata, fratele și cumnatul meu mă încurajau, zicând să nu port nici o frică.

Deși trenul nu pleca numai după amiază, la noi pregătirile au început în zarea dimineții. Cu o zi în urmă, m-am fost luat rămas bun de la rude mai îndepărtate, de la cunoscuți și prieteni apropiați. În ziua aceasta aveam să îmi pachetez hănișoarele, mâncare și apă de drum. Mama, surorile și cumnata mea gătiră de mâncat la miazăzi: supă de găină, găina friptă, cartofi prăjiți și prăjituri dospite umplute cu nuci și cu mac. Acestea îmi erau mâncărurile preferate. După masă, sora, cumnatul meu și copilul lor, fratele și cumnata mea au plecat la casele lor, după ce și-au luat de la mine rămas-bun și mi-au dorit călătorie plăcută, multă sănătate și fericire. După masă, tata a hrănit animalele, a curățit în grajd, apoi s-a culcat pe pătut, să doarmă un așa-zis „pui de somn”. Dar, din păcate, nu a reușit. Băseamă și dumnealui a fost emoționat, așa ca noi toți ceilalți. Mama, sora și

eu, între timp, am pachetat în geamantan hainele mele și alte lucruri necesare, iar în-tr-un rucsac, mâncarea și apa de drum. Așa, cam pe la trei ore după-masă, eram gata de plecare.

Trenul pornea cu câteva minute după cinci ore. Timp mai aveam încă, dar liniște abia. Atunci s-a sculat și tata, fără să fi dormit vreo clipă. A plecat în grădină, a vizitat sămănăturile, a adunat ceva verdeață la găini și porci, apoi a intrat și dumnealui în casă și s-a pregătit să mă petreacă la stație. La sfârșit, mi-am luat încă o dată rămas-bun de la mama și sora. Mama, fie iertată, mă plângea în hohote, sora aproape la fel. De mila lor, am început și eu să plâng. Atunci, tata mi-a dat rucsacul pe umeri iar dumnealui a luat geamantanul și a zis:

– Haidem la gară!

Iar către mama și sora a grăit așa:

– Lăsați-vă de plâns și de văietat, că doară nu merge în bătaie, ca atâți de mulți, acum trei-patru ani, cari nu s-or mai reîntors!

Cu asta am ieșit din casă și grădină la stradă și ne-am îndreptat spre gară. La cotitura străzii, m-am oprit și am mai făcut un semn de rămas bun cu mâna dreaptă. Mama Dulce și sora stăteau în mijlocul drumului. M-am oprit o clipă, când glasul talei m-a trezit:

– Nu te opri, că rămânem de tren!

Eu, fugind în urma lui, mi-am scos batista și mi-am șters ochii, dar, înainte de ce l-aș fi ajuns, am observat că și dumnealui își șterge ochii cu batista. Când am ajuns la stație, mai aveam încă treizeci și câteva de minute. Tata a pus geamantanul pe o laviță, și-a scos portofelul din buzunar, l-a deschis și mi-a înmănat din el o bancnotă de o sută și trei monezi de câte zece forinți. Apoi a intrat în cancelaria gării și peste câteva minute s-a reîntors cu un bilet de tren, care era valabil până la Budapesta. Mi-a înmănat și biletul, zicându-mi:

– Uite, pruncule, biletul de călătorie, bagă de samă să nu-l pierzi! Bani pe care ți i-am dat, să-ți fie de ajutor în viața ta, care începe cu ziua de astăzi. Pe cei treizeci de forinți îți cumpără mâncare și alte lucruri de care vei avea nevoie. Dar suta asta, cât vei putea, n-o schimba! Dacă cumva ai fi obligat s-o schimbi, în fiecare caz te trudește să o întregiști din nou, din câștigul tău, precum vei putea. Căci suta aceasta, dacă o grijești, întotdeauna îți va fi de ajutor, orice se întâmplă. Ea îți va fi la îndemână și te va sprijini. Iar dacă nu-ți reușește călătoria după plac, oricând vei putea s-o folo-

sești pentru a te sătura o dată, de două ori, sau pentru un bilet de tren care te va ajuta să te reîntorci la casa pe care acum o părăsești...

Între timp sosi trenul, se opri. Tata îmi mângâie capul. M-am urcat în tren. La despărțire, nu m-a sărutat, că la noi bărbații nu-și sărutau copiii, nu era obicei. După ce a fluierat, trenul a pornit, iar eu, prin fereastra vagonului, i-am făcut cu mâna rămas-bun Tatălui meu, care ștergându-și lacrimile, îmi făcu semn de drum bun. Peste câteva minute, am ajuns la Chitighaz unde m-am mutat pe trenul care mergea la Budapesta. Cu mai multe întreruperi și opriri, am călătorit aproape toată noaptea și pe când am ajuns în Gara Keleti, razele soarelui se iviră pe cer din spire răsărit.

La gară am fost așteptat de prieteni, care m-au ajutat să găsesc cazare și să mă orientez în primele zile. Eram zdrobot, somnoros, căci nu eram obișnuit cu o călătorie atât de lungă, și până atunci nu se întâmplase cu mine să nu dorm aproape nimic toată noaptea. Ieșind din gară în piața Baross, mi-am dat seama că a circula prin oraș nu este un lucru ușor. Reclamele din preajma mea m-au uimit, nu știam încotro să-mi întorc capul. Apoi, cu unul dintre

institutorii noștri, am plecat în strada Nefelejcs, care se găsește în apropierea gării, unde am fost cazat într-o locuință particulară, la o femeie văduvă. Dacă țin bine minte, pe zi am plătit trei forinți și cincizeci de fileri, pentru un pat și o miazază. Duminică, sub încurajarea gazdei mele, am plecat la un cinematograful din apropiere, unde am văzut un film englez, minunat, a cărei temă a fost viața familiilor matriarhale. Un film de neuitat!

Lunea a venit după mine însoțitorul meu și m-a petrecut în strada Váci, numărul 69, unde era atelierul în care urma să încep lucrul și unde se găsea și un pat rezervat pentru mine, în aceeași clădire. Aici am locuit până-n luna decembrie a anului 1948, când, cu ajutorul parohului ortodox, regretatul Toma Ungurean, am ajuns membru al Colegiului Nicolae Bălcescu, care funcționa, pe atunci, în clădirile Gojdu, între străzile Király și Dob. De aici, am ajuns apoi la școli medii și la Școala Superioară Pedagogică, unde am devenit profesor și m-am transferat la Chitighaz.

De la aceste evenimente, a trecut o jumătate de secol și ceva, dar învățătura referitoare la suta de forinți, primită de la regretatul meu Tată, atunci, acolo, la stația din Aletea, am ținut-o în toată viața mea de până acum. Și am să o țin și în anii care mai urmează, cu toată inflația pe care o suferim...

Petru Popuța

Gânduri despre amintiri

„Amintirile trebuie să-și capete patina lor, ca să câștige preț.”
D. Anghel

◆◆◆

„Amintirile sunt de considerat în scris: verbale, rămân anecdote.”

T. Arghezi

◆◆◆

„Cele mai frumoase zile din viața noastră sunt acelea pe care le înmormântăm în cripta amintirilor.”

V. Conta

◆◆◆

„Când cineva a trecut de vârsta speranțelor, se refugiază, firește, în lumea amintirilor, care au o precădere, fiindcă, în vreme ce speranțele sunt efemere, trecându-le altora prin grai sau prin scris.”

N. Petrașcu

◆◆◆

„Amintirea zilelor bune e de multe ori o mângâiere în ceasuri triste.”

M. Sadoveanu

Fotodocumentar

Clădirea primei școli românești din Aletea
(Din arhiva lui Gheorghe Petrujan)

Fotbal

La Micherechi s-a dorit victoria

Giula a pierdut o victorie în ultimul sfert de oră într-un meci deja câștigat. Șase goluri și șase eliminări la meciul Szarvas-Bătania. La Micherechi echipa gazdă s-a luptat pentru succes cu încredere.

Micherechi-Orosházi MTK 3-0

Partida Giula-Dabas a început cu un joc precaut din partea ambelor echipe, însă cu golul marcat de gazde a crescut încrederea echipei tinere a lui Pásztor József, care a încheiat prima repriză cu un avantaj de 2-0. Însă ocaziile irosite ale giulanilor s-au răzbu-nat în a doua repriză, după eliminarea unui jucător din echipa gazdă. De altfel, decizia arbitrilor a fost mult contestată atât de supor-

teri, cât și de staful tehnic din Giula. Inferioritatea numerică, până la urmă și-a spus cuvântul și cei din Dabas, cu zece minute înaintea finalului au reușit să egaleze iar giulani se pot bucura chiar și de acest singur punct, pentru că oaspeții au mai irosit câteva ocazii bune de a marca.

A treia divizie națională (NB III):

1. Monor	5	1	-	21-5	16
2. Örkény	5	1	-	16-4	16
3. Algyő	5	1	-	13-3	16
4. Túrkeve	4	2	-	17-7	14
5. Bătania	3	2	1	25-13	11
6. Nagykáta	3	1	2	11-15	10
7. R.falva	2	2	2	13-9	8
8. Szarvas	2	1	3	10-16	7
9. Jamina	2	-	4	10-11	6
10. Hmv.hely	2	-	4	10-14	6
11. Cegléd	1	2	3	11-12	5
12. Mezőtúr	1	-	5	9-16	3
13. Kondoros	-	1	5	5-21	1
14. Gyomaendrőd	-	-	6	4-29	-

Bătania de data aceasta a reușit să facă un meci de senzație în deplasare. Într-o partidă, care de altfel a adus un joc frumos și un rezultat echitabil, 3-3, arbitrul Fülöp Z. a dorit și el să-și sensibilizeze prezența, împărțind nu mai puțin de

șase cartonașe roșii. Astfel, cele două echipe au terminat jocul cu numai câte șapte jucători de câmp. Ambele formații s-au pregătit temeinic din sistemul de joc al celuilalt, bățanienii bazându-se pe o tactică ofensivă, iar gazdele pe una construită pe contraatac. Este caracteristic meciului că, după încheierea jocului, ambii antrenori au reclamat arbitrajul slab, care nicicum nu s-a apropiat de nivelul jocului practicat de cele două formații. După acest egal, cei din Bătania se mențin pe poziția a cincea din clasament cu un golaveraj impunător, 25 de reușite în numai șase meciuri.

Prima divizie a județului Bichiș:

1. Vésztő	6	-	1	19-8	18
2. Crăstor	5	2	-	14-7	17
3. Mezőberény	5	1	1	13-7	16
4. Mezőhegyes	5	-	2	23-12	15
5. Szeghalom	4	1	2	17-9	13
6. M.bánhegyes	3	1	3	15-11	10
7. Micherechi	3	1	3	17-9	10
8. Sz. kigyós	3	-	4	11-12	9
9. OMTK	3	-	4	9-11	9
10. Tótkomlós	3	-	4	8-12	9
11. Mk.háza	3	-	4	12-17	9
12. Gy.endrőd	2	2	3	15-13	8
13. Ciorvaș	2	1	4	10-19	7
14. Bszt.andrás	1	2	4	7-13	5
15. Nagyszénás	-	3	4	9-22	3
16. Bichiș	-	2	5	8-25	2

Echipa din Micherechi de această dată a dat dovadă de un spirit de luptă fără nici un compromis, ceea ce a și adus un rezultat pe măsură. Acest 3-0 putea fi și o diferență mai mare, dacă gazdele s-ar fi folosit mai eficient de oportunități. Cu victoria frumoasă, micherechenii au reușit să urce trei poziții în clasamentul primei divizii din județul Bichiș.

Ștefan Crâsta

Baschet

România da, Ungaria nu

Continuă serialul de succese al sporturilor de echipe din România. După ce acum o săptămână v-am informat despre calificarea naționalei de volei feminin la turneul final al Campionatului European de la Zagreb, iată că acum vă putem relata și despre o reușită a baschetbalistelor, care și ele au obținut dreptul de a participa, anul viitor, la Campionatul European din Turcia.

Reprezentativa feminină a României s-a calificat la Campionatul European din 2005, după ce a învins, la sfârșitul săptămânii trecute, Israelul (60-52) în deplasare. În urma acestui rezultat România a ocupat locul secund în grupa C, la egalitate de puncte cu selecționata Germaniei, care însă a beneficiat de un coșaveraj mai bun. La turneul final continental care va avea loc anul viitor la Ankara, Bursa și Izmir, în perioada 2-11 septembrie, vor fi prezente câștigătoarele celor patru grupe preliminare: Lituania, Germania, Serbia-Muntelegru și Letonia, respectiv cele mai bune două echipe clasate pe locul doi: România și Franța, precum și selecționatele Cehiei, Greciei, Rusiei, Spaniei și Turciei.

Ultima echipă calificată, cea a 12-a, va fi desemnată anul viitor, în august, în urma unui alt turneu de calificare, la care vor evolua Slovacia, Polonia, Finlanda, Belgia, Croația și

Ungaria. Cu această victorie, obținută în Israel, românțele revin, după patru ani de absență, în elita europeană.

Deși echipele de club din Ungaria participă permanent în cupele europene, aparținând astfel acestei elite, totuși naționala Ungariei nu a reușit să se califice la CE din Turcia. Elevele antrenorului Rátgéber László nu numai că au înfruntat mai multe probleme, printre care și accidente, dar au făcut parte și din cea mai puternică grupă preliminară. Echipa maghiară s-a luptat pentru calificare în compania reprezentativelor Franței, Lituaniei și a Italiei și a pierdut. A câștigat doar în meciul de pe teren propriu contra Italiei.

Putem spune, cum de altfel au și declarat în repetate rânduri și jucătoarele, că sortii nu au fost în favoarea echipei maghiare. Astfel s-a putut întâmpla că unele echipe, bătute cu ușurință în partidele de test, disputate înaintea campaniei preliminare, făcând parte din grupe mai accesibile, și-au asigurat deja prezența la turneul final continental din Turcia, iar echipa maghiară deocamdată nu. Însă pentru Ungaria mai există speranța că la turneul de calificare din august 2005 își va adjudeca prezența la CE din Turcia.

Adam Bauer

A doua divizie națională (NB II):

1. Vecsés	5	2	-	14-5	17
2. B.lórántháza	4	3	-	16-7	15
3. Jászapáti	4	3	-	14-8	15
4. Giula	4	2	1	10-7	14
5. Karcag	3	3	1	22-8	12
6. Bócs	4	-	3	26-13	12
7. Szentes	3	3	1	21-10	12
8. Dabas	3	3	1	12-9	12
9. M.szalka	2	1	4	15-12	7
10. K.barcika	1	4	2	17-19	7
11. Kistarcsa	2	1	4	11-13	7
12. ESMTK	2	1	4	8-13	7
13. Putnok	1	2	4	10-23	5
14. Kiskunhalas	1	1	5	7-15	4
15. Salgótarján	1	1	5	3-12	4
16. H.böszörm.	1	-	6	9-31	3

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal

Campionatul NB II	
Giula-Dabas	2-2
Campionatul NB III	
Szarvas-Bătania	3-3
Campionatul județean, Bichiș, div. I	
Micherechi-Orosházi	3-0
Campionatul județean, Bichiș, div. II	
Békéssámson-Aletea	1-1
Campionatul județean, Bichiș, div. III	
Chitigház-Mezőberény	1-3

Următoarele meciuri

2 octombrie (sâmbătă)	
Bătania-Gyomaendrőd	15.00
Mezőkovácsháza-Micherechi	15.00
Sarkad-Aletea	15.00
3 octombrie (duminică)	
Szentes-Giula	15.00
Chitigház-Zsadány	15.00

Peste două mii de suporteri români la Praga

Și noi vom fi acolo

Săptămâna trecută au ajuns în România cele 2.400 de tichete asigurate pentru suporterii români la meciul Cehia-România. La confruntarea anului pentru fotbalul românesc un bilet costă 28 de euro, cel puțin pentru fanii echipei oaspete. Spectatorii din Praga vor plăti pentru accesul la același meci un preț cuprins între 5 și 25 de euro.

În ciuda prețului piperat, până acum o săptămână s-au vândut 2.200 de bilete din sto-

cul românesc, împărțirea căror a început săptămâna aceasta. „Vine și diaspora”, ne informează ziarul ProSport, care într-un articol din numărul din 21 septembrie remarcă faptul că până la data de 20 septembrie s-au comandat 180 de tichete de către românii din străinătate, din Germania, Austria, Irlanda, Spania și Ungaria.

Grupul românilor din Ungaria cuprinde 21 de suporteri din Giula, Seghedin și Budapesta,

care vor ocupa loc în sectorul rezervat oaspeților.

În atenția fericitorilor proprietari de tichete menționăm că acordarea biletului se face cu identificarea celui care-l cumpără. Este obligatorie lăsarea numelui, a numărului de telefon, adresei și numărului de pașaport, cumpărătorul urmând să răspundă pentru locul pe care-l va ocupa pe stadion și pentru problemele care pot apărea în legătură cu locul său.

Stadionul echipei Sparta a fost ridicat din temelii în 2003, în locul fostului stadion „Letna” și este cel mai cochet din Cehia, deși are doar 19.000 de locuri. Arena este dotată la standarde de ultimă generație, doar capacitatea redusă împiedicând-o să primească din partea UEFA calificativul de cinci stele.

Meciul Cehia-România va avea loc pe data de 9 octombrie, cu începere de la ora 17.00.

Șt. C.

Program radiofonic: 4 octombrie, luni - ora 19.00
- Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz
- Frecvențele posturilor teritoriale

În amintirea dansatorului Gheorghe Nistor și a muzicantului Teodor Covaci

Festival folcloric, 25 septembrie 2004, Micherechi

Echipa de dansuri a școlarilor din Micherechi

Ansamblul de cameră „Tímár” din Budapesta

Ansamblul Körös din Giula

Orchestra Covaci

Echipa de dansuri a școlarilor din Chitighaz

Echipa Păstrătorilor de Tradiții „Gh. Nistor” din Micherechi

Păstrătorii de Tradiții din Aletea

Dans micherechean comun (în stânga: cei mai tineri dansatori din Cenadul Unguresc)

FOAIA
românească
1 OCTOMBRIE 2004
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Laura Martin, Rita Păcșas. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@axelero.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bihor și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2004: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți; 1 an 3648 forinți. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.